

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

19 april 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Interpellatie van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de overdracht van het OCMW-rusthuis in Wingene
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de erkende diensten door Kind en Gezin voor privé-plaatsingen in een pleeggezin

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiatrische thuiszorg

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de tewerkstelling van personen met een handicap

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het invoeren van quota voor de tewerkstelling van migranten

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 19 april 2001

WAARNEMEND VOORZITTER : Mevrouw Ria Van Den Heuvel

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.07 uur.*

Interpellatie van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de overdracht van het OCMW-rusthuis in Wingene

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Ceysens tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, en tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport, over de overdracht van het OCMW-rusthuis in Wingene.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is niet de eerste keer dat het OCMW-rusthuis in Wingene ter sprake komt in het Vlaams Parlement. Ik heb hier al eerder vragen over gesteld aan de ministers van Welzijn en van Binnenlandse Aangelegenheden. Minister Sauwens nam in zijn antwoord op mijn vraag geen blad voor de mond, en vond de situatie van het rusthuis onaanvaardbaar. Zodra er een nieuwe voorzitter en een nieuwe OCMW-raad zou zijn – en dat is vandaag het geval –, wilde de minister hen ter verantwoording roepen en naar een oplossing voor de huidige impasse zoeken.

Mevrouw de minister, sinds mijn vorige vraag aan u zijn er aantal dingen gebeurd. In januari heeft in het rusthuis een brand gewoed. Daarbij verloren drie bejaarden het leven. Naar aanleiding van dit verschrikkelijke ongeval is de hele zaak nog eens opgerakeld. Volgens onze plaatselijke mandatarissen was de publieke opinie in Wingene geschokt toen bleek dat deze bedden helemaal niet erkend

waren. Vanzelfsprekend roept dit vragen op betreffende de aansprakelijkheid voor dit ongeval.

Mevrouw de minister, in uw antwoord vermeldde u dat de overdracht werd vernietigd. Onder de overdracht liggen echter nog een aantal overeenkomsten. Men moet deze overeenkomsten burgerrechtelijk aanvechten en laten verbreken, voor er nieuwe acties kunnen worden ondernomen. Daarnaast is er ook sprake van een misdrijf. De VZW Sint-Anna baat sinds de overdracht van 28 november 1997 een rusthuis uit. Sinds 1 september 1999 doet ze dat zonder erkenning voor de bedden. Dat is volgens artikel 22 paragraaf 1, 2° van het bejaardendecreet van 18 december 1991 een misdrijf, dat wordt bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en een geldboete van 26 tot 2000 Belgische frank. Mijns inziens is dit een zwaarwichtig feit.

Binnen de fractie hebben we deze zaak meermaals besproken. Volgens mijn collega's werden al rusthuizen gesloten voor veel kleinere vergrijpen, zoals het ontbreken van een apart zeepbakje op de toiletten. Privé-rusthuizen worden dus vrij zwaar aangepakt voor kleinigheden, terwijl de VZW Sint-Anna het zich kan veroorloven om deze bedden zonder erkenning uit te baten. De overdracht werd trouwens vernietigd.

Mijns inziens is in deze zaak slecht gehandeld. Niemand treedt op tegen de dwalingen van de VZW Sint-Anna, ook de gouverneur niet. Dat is niet zo verwonderlijk : hij werd zelf op de vingers getikt door de Raad van State. De Vlaamse regering onderneemt al evenmin iets, terwijl er toch een misdrijf werd gepleegd. We vonden dit meer dan voldoende aanleiding om de regering te interpellieren. Het ligt ons zwaar op de maag dat voor de enen dingen kunnen die voor anderen nooit door de vingers zouden worden gezien. Op die manier zullen de privé-rusthuizen de indruk krijgen dat de Vlaamse regering met twee maten meet.

Ceysens

Mevrouw de minister, sinds de indiening van de interpellatie is er evenwel iets zeer opmerkelijks gebeurd. Op 1 september 1999 verliep de erkenning van de bedden. De VZW Sint-Anna nam de bedden over. Op 26 oktober 2000 antwoordde u op mijn vraag dat u geen nieuwe erkenning hebt gegeven aan de privé-VZW, precies omwille van de gevoeligheid van dat dossier en omdat de Raad van State die overdracht heeft vernietigd. We begrijpen dus echt niet dat u op 15 maart 2001 bij ministerieel besluit uw handtekening zet onder een erkenning van die bedden. Dit was een schok voor onze fractie, we zijn daar niet over te spreken. Ik was zelf ook geschrokken toen ik de brief van ons OCMW-raadslid in Wingene kreeg die zegt dat ze opnieuw naar de Raad van State kunnen stappen.

Een aantal OCMW-raadsleden, voor wie we cursussen organiseren en van wie we zeggen dat ze belangrijk zijn, nemen dit echt ter harte. Ze hebben de procedure bij de Raad van State niet met hun zitpenningen kunnen betalen. Ze zijn bereid om daar in het algemeen belang in te investeren en krijgen gelijk van de Raad van State, die de overdracht heeft vernietigd. Ze doen een beroep op hun collega-mandatarissen om dit probleem voor te leggen aan de minister. U zegt in uw antwoord dat u die erkenning niet hebt gegeven omdat u weet hoe delicaat de zaak is. We hebben dit antwoord opgestuurd naar en doorgepraat met die mandatarissen. Met tranen in de ogen komen ze dan zeggen dat de erkenning er is en dat ze opnieuw naar de Raad van State moeten stappen. Ze weten niet of ze nog enig respect genieten van de Vlaamse regering. Zo wordt dit aangevoeld op het terrein en door mijn fractie.

Toen u op 26 oktober antwoordde dat de erkenning niet zou worden gegeven, waren we daar gerust in. Op 15 maart tekent u het ministerieel besluit dat de bedden erkend worden. Dat betekent dat het misdrijf op 15 maart heeft opgehouden. U regulariseert de heikele positie van de VZW Sint-Anna. U doet dat hier, wij zullen nagaan of dat overal gebeurt.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ken dit dossier al een hele tijd omdat de thematiek mij interesseert en omdat het dossier voor mij streekgebonden is.

Ik sluit mij aan bij de vraag van mevrouw Ceysens. Het is echt niet meer te begrijpen wat hier gebeurt. Wij dachten dat dit nu uitgeklaard zou zijn. Niets is minder waar. Er volgt een nieuwe erkenning tot en met volgend jaar. Men kan opnieuw naar de Raad van State stappen, maar dat is toch geen manier van werken. Ik ben benieuwd hoe u uw standpunt over dit dossier zult toelichten.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, twee vragen waren gericht aan minister Sauwens, maar ik zal die in zijn naam beantwoorden.

De overdrachtsakte van het OCMW-rusthuis aan de VZW Sint-Anna is vernietigd. Dit betekent dat de VZW het rusthuis niet langer kan uitbaten. Minister Sauwens heeft gezegd dat hij de OCMW-raad en de gouverneur zal vragen om op te treden.

Mevrouw Ceysens, op 13 december 2000 hebt u in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting aandacht gevraagd voor het dossier van de overdracht van het OCMW-rusthuis van Wingene. U wees erop dat het OCMW geen gevolg heeft gegeven aan het arrest van de Raad van State tot vernietiging van die overdracht. Het rusthuis wordt bovendien verder uitgebaat, hoewel de erkenning sinds 1 september 1999 is vervallen.

Op 19 december 2000 heb ik de gouverneur van West-Vlaanderen gevraagd om, met het oog op het uitwerken van een juridisch aanvaardbare oplossing, een volledig verslag te bezorgen van deze zaak. Voordien heeft op 9 februari 2001 een werkvergadering plaatsgehad waaraan de administratie Binnenlandse Aangelegenheden en de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn hebben deelgenomen. Na grondige lectuur van het dossier ben ik tot een aantal conclusies gekomen die ik aan het OCMW van Wingene heb meegedeeld.

Als openbaar bestuur moet het OCMW de arresten van de Raad van State naleven en er de rechtsgevolgen van aanvaarden. Aangezien de beslissingen enkel werden vernietigd op basis van de schending van het inzagerecht, blijft het OCMW vrij om in volle autonomie desgevallend een nieuwe beslissing te nemen, met inachtneming van de motieven van de vernietigingsbeslissing van de Raad van State en met inachtneming van het inzagerecht en het naleven van de prerogatieven van de raadsleden. Vermits retroactiviteit niet onverenigbaar is

Vogels

met het gezag van het arrest, kan het bestuur eventueel een beslissing nemen met terugwerkende kracht.

Ik kom dan ook tot de conclusie dat het de autonome bevoegdheid is van het OCMW om op grond van een zorgvuldige afweging van alle elementen van het dossier, en met respect voor de prerogatieven van de raadsleden, in volle autonomie en met vermelding van de motieven te beslissen over het al dan niet overdragen van het OCMW-rustoord binnen de mogelijkheden die de OCMW-wetgeving biedt. Alleen de nieuwe raad kan zo'n fundamentele beslissing nemen binnen een redelijke termijn. De beslissing die de OCMW-raad zal nemen, is aan het administratief toezicht onderworpen. Tot zover het antwoord van minister Sauwens.

Bij besluit van 15 maart 2001 heb ik de verlenging van de erkenning van het rusthuis RVT Sint-Anna, aangevraagd door de VZW, verleend. Die erkenning heeft betrekking op de periode van 1 september 1999 tot 1 maart 2002. Dat is dus strikt beperkt in de tijd met het oog op een goed bestuur. De nieuwe OCMW-raad krijgt daardoor de volle mogelijkheid om in dit complexe dossier de stappen te zetten die hij nodig acht.

Ik heb de beslissing om die erkenning te verlenen genomen na grondige overweging van alle elementen van het dossier, met bijzondere aandacht voor het respecteren van het arrest van de Raad van State. Vooraf heeft mijn administratie overleg gepleegd met de administratie Binnenlandse Aangelegenheden om tot een gemeenschappelijke strategie te komen.

De toegestane erkenningsperiode laat de huidige uitbater toe om op een regelementaire wijze de uitbating tijdelijk verder te zetten met ingang van het einde van de vorige erkenningsperiode. Gelet op de complexe juridische situatie biedt ze het OCMW van Wingene de mogelijkheid om in overleg met alle betrokken partijen het nodige gevolg te geven aan het arrest van de Raad van State. Door de verlenging van de vergunning tot maart 2002 bieden we het nieuwe OCMW-bestuur en de andere betrokkenen de mogelijkheid het dossier ten gronde te herbekijken. Zeker na de tragische brand moeten we hoogdringendheid niet als excuus gebruiken om de oorspronkelijke beslissing te bevestigen.

Ten slotte merk ik op dat we geen rusthuizen sluiten voor het ontbreken van een zeepbakje in het

toilet. Het kabinet en de administratie proberen altijd zo goed mogelijk de belangen van de bejaarden te behartigen. Als er sprake is van mishandeling of van een slechte hygiënische toestand moet er natuurlijk streng worden opgetreden. Sluiting is echter niet meer voorgekomen de afgelopen jaren. Men probeert met strenge inspectieverslagen een stok achter de deur te houden. Dat is iets anders dan een weliswaar zwaarwegend juridisch conflict, waar de bejaarden in feite niets mee te maken hebben.

Als we het rusthuis sluiten, is er niet direct een alternatief voor de bewoners. Het is echter absoluut niet de bedoeling de spons te vegen over alle fouten. De vergunning is voor een beperkte termijn geldig. In die periode moet een fatsoenlijke oplossing worden gevonden.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de minister, onder het mom van het belang van de bejaarden kan men veel goedpraten. Volgens uw redenering kan men de regel dat het zonder erkenning uitbaten van een rustoord een misdrijf is beter schrappen. Het is immers zagezegd in het belang van de bejaarden om gewoon rustig voort te doen als de erkenning vervalft. In dat geval kunnen we best het decreet wijzigen, zodat het niet meer strafbaar is een rusthuis uit te baten zonder erkenning.

Men mag hier niet zo licht overheen stappen. Er is een misdrijf gepleegd, en dat is een zwaarwichtig feit. Als we dit zomaar toelaten, zal dat de betrokkenen alleen maar aanmoedigen in hun arrogantie, want ze zullen denken dat ze zich alles kunnen veroorloven. Met één pennetrek worden al hun fouten hersteld. Dat stoort mij mateloos. Alle mogelijke democratische regels worden met de voeten getreden, en noch de gouverneur, noch de Vlaamse regering vinden het nodig om daar iets aan te doen. Dat kan niet worden goedgepraat met een beroep op het belang van de bejaarden.

Het verheugt me dat het om een voorlopige vergunning gaat, en niet om een vrijbrief, zoals sommigen laten uitschijnen. Laten we elkaar goed begrijpen : de erkenning is slechts tijdelijk en is bedoeld om het OCMW zijn werk fatsoenlijk te laten doen. Er mag niet snel een nieuwe overdracht in elkaar worden geflanst waarbij het inzagerecht wel naar behoren wordt nageleefd, maar die voor de rest gelijk is aan de vorige. Ik zal dit element uit uw antwoord met beide handen aangrijpen om erop toe te zien dat er alsnog recht geschiedt in deze zaak,

Ceysens

want dat is vandaag volgens mij niet gebeurd. Hierover zal een motie volgen.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, ik begrijp uit uw antwoord inderdaad dat het slechts om een tijdelijke oplossing gaat om deze zaak ten gronde te kunnen regelen.

Minister Mieke Vogels : Daar komt het resultaat van het overleg met minister Sauwens inderdaad op neer. We willen het nieuwe OCMW-bestuur niet de kans geven snel de eerste beslissing te doen herbevestigen, mits inachtneming van de opmerkingen van de Raad van State. Zoiets hing in de lucht.

Het advies van de Raad van State versterkt onze positie niet fundamenteel wat de inhoud van het dossier betreft. Uit het antwoord van minister Sauwens blijkt duidelijk dat het OCMW terzake over een vrij grote autonomie beschikt. Natuurlijk moet het zich houden aan de OCMW-wetgeving, maar op dat vlak heeft de Raad van State geen opmerkingen gemaakt. De Raad heeft niet gezegd dat het plaatselijke OCMW zijn boekje te buiten is gegaan. Minister Sauwens en ik zullen dit dossier met argusogen volgen, maar de Raad van State heeft ons niet veel middelen ter hand gesteld om op te treden.

Mevrouw Patricia Ceysens : De overdracht is inderdaad een precaire aangelegenheid. Dat is ook de reden waarom wij hierover in de Kamer een wetsvoorstel hebben ingediend. Mevrouw de minister, uit het advies van de Raad van State over uw vorige decreet blijkt duidelijk dat de Raad overdracht een zeer bedenkelijke transactie vindt, die op basis van de huidige wetgeving eigenlijk niet kan. In de zaak die nu aan de orde is, deed de Raad een uitspraak op basis van zijn administratieve bevoegdheid. Daarom heeft hij zich, wat deze zaak betreft, beperkt tot een opmerking over het inzage-recht.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Ceysens werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de erkende diensten door Kind en Gezin voor privé-plaatsingen in een pleeggezin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de erkende diensten door Kind en Gezin voor privé-plaatsingen in een pleeggezin.

Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sinds ongeveer veertien jaar erkent Kind en Gezin slechts vier diensten voor privé-plaatsing in een pleeggezin. Oorspronkelijk ging het om een experiment, maar na al die jaren zijn deze organisaties uitgegroeid tot een permanente ondersteuning voor ouders die om diverse redenen tijdelijk niet in staat zijn te zorgen voor de opvang van hun kinderen.

Deze zeer laagdrempelige vorm van pleegzorg heeft een sterk preventief karakter. Hij is bedoeld als ondersteuning van het natuurlijke gezin, waarmee heel nauw wordt samengewerkt. Deze vorm van pleegzorg biedt een oplossing voor de administratieve knelpunten die samengaan met kortdurende plaatsingen, en behoudt het meest de natuurlijke functies van de ouders. Deze laatste worden niet beladen met het stigma dat aan de bijzondere jeugdzorg kleeft. Privé-plaatsing is een toegankelijke zorgdienst, die volledig past in de integrale jeugdhulpverlening, en die aansluit bij het internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Sinds enige tijd wordt vooral voor migrantenkinderen een beroep gedaan op privé-plaatsing, bijvoorbeeld als de ouders terugkeren naar het land van herkomst en hun kind nog te klein of te ziek is. In zo'n geval is een tijdelijke plaatsing in een pleeggezin de ideale opvangmogelijkheid.

Declercq

Deze diensten zijn nog niet erkend. Komt er een definitieve erkenning van deze pilootprojecten? Zullen deze diensten worden uitgebreid? Momenteel zijn ze enkel te vinden in Gent, Antwerpen en Brussel. Zal de privé-plaatsing worden uitgebreid naar andere leeftijdscategorieën? Op dit moment is enkel in opvang voor kinderen tot 12 jaar voorzien.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij de begrotingsbespreking hebben we vernomen dat de vraag naar pleeggezinplaatsen behoorlijk is gestegen. Er werd voorzien in 17,7 miljoen frank extra voor de pleeggezinnen. Doet zich eenzelfde verschijnsel voor bij de privé-plaatsing?

Ik pleit ook voor een grote keuzevrijheid wat betreft het gebruik van pleeggezinnen en pleeggezin-diensten. Voor sommige gezinnen komt het namelijk heel bedreigend over hun kind in een ander gezin te laten plaatsen, zelfs al is dat maar tijdelijk. Soms is het daarom verkieslijker een kind in een neutralere instelling te plaatsen, zoals bijvoorbeeld een dag- en nachtverblijf van Kind en Gezin. Het is voor kinderen allerminst vanzelfsprekend met twee paar ouders om te gaan. Dat neemt natuurlijk niet weg dat een tijdelijke plaatsing in een ander gezin in sommige gevallen de beste oplossing is.

Mijn derde bedenking betreft het globale kader van pleegzorg. Momenteel zijn er in de gehandicaptensector diensten voor pleegzorg, verder is er de bijzondere jeugdbijstand en tenslotte nog Kind en Gezin. In het kader van de integrale jeugdhulpverlening wordt nu een discussie gevoerd over wat vrij toegankelijk moet zijn en wat niet. Mijns inziens moet deze discussie op een geïntegreerde manier binnen dit globale kader worden gevoerd. Pleegzorg veronderstelt immers een specifieke knowhow, en het is mij niet duidelijk of die knowhow, die vanuit de diensten moet worden doorgegeven aan de pleeggezinnen, de natuurlijke ouders en de kinderen, wel zo sterk moet verschillen al naargelang de situatie waarin men verkeert. Ik pleit ervoor om alles niet te zeer onder te verdelen in afzonderlijke diensten. Dat leidt er immers toe dat er steeds met een beperkt aantal gezinnen wordt gewerkt, waardoor men niet voldoende knowhow kan opbouwen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Momenteel zijn inderdaad vier diensten erkend door Kind en Gezin voor privé-plaatsingen in een pleeggezin. Ik ben het eens met de opmerking van mevrouw Declercq dat dit een vorm van pleegzorg is met een erg lage drempel en met een sterk preventief karakter. Wat betreft mutualiteit, kinderbijslag en domiciliëring is deze vorm van pleegzorg via Kind en Gezin bijzonder. De natuurlijke ouders kunnen bijvoorbeeld verder de kinderbijslag ontvangen. Het kind blijft ook fiscaal ten laste van de ouders. Ook wat het ziekenfonds betreft is er geen structureel ingrijpen ten gevolge van de opvang in een pleeggezin. De zaken liggen anders als de pleegzorg gebeurt via de bijzondere jeugdzorg of via een dienst voor plaatsing in gezinnen die erkend is door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap.

Het is zeker belangrijk deze laagdrempelige vorm van pleegzorg te behouden. Ik ben het echter eens met mevrouw Becq dat het in sommige gevallen beter is een kind te plaatsen via een CKG. Of ik de bewuste dienst wil uitbreiden hangt af van de verdere ontwikkelingen inzake de integrale jeugdhulpverlening. Er wordt werk gemaakt van een modulair opgebouwd hulpaanbod. Ook de pleegzorgmodule die nu binnen Kind en Gezin bestaat zal daarin een plaats krijgen. Afhankelijk van de inbedding van deze module binnen het globale concept integrale jeugdhulp zal op regionale basis worden bekeken of er nood is aan bijkomende laagdrempelige pleegzorgmodules.

Ik overleg geregeld ik met de Federatie voor Pleegzorg over het pleegzorgaanbod in Vlaanderen. Ik heb de federatie verzocht een advies voor te bereiden omtrent het statuut van pleegouders, pleegkinderen en natuurlijke ouders. Daarin zullen knelpunten zoals kinderbijslag en mutualiteit zeker aan bod komen.

Ten slotte beaam ik de waardering van mevrouw Declercq voor het laagdrempelige pleegzorgaanbod van Kind en Gezin. Het is belangrijk de natuurlijke ouders, indien mogelijk, maximaal in hun ouder-zijn te respecteren. De laagdrempelige pleegzorg kan ook worden beschouwd als opvoedingsondersteuning. Een eventuele uitbreiding van het aanbod zal onderdeel zijn van een beleidsproces dat moet leiden tot een modulair opgebouwde integrale jeugdhulpverlening. Ik verbind me ertoe over deze aangelegenheid structureel overleg te blijven plegen met de federatie.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wat betreft de mening van mevrouw Becq dat plaatsing in een ander gezin voor kinderen bedreigender kan overkomen dan plaatsing in een instelling, merk ik op dat dit gedeeltelijk een kwestie van mentaliteit is. In andere landen stapt men daar veel gemakkelijker overheen. Bij ons denkt men een beetje krampachtig dat een ander gezin ook direct andere ouders betekent. Misschien moet er op dat vlak toch een mentaliteitswijziging komen.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw Declercq, ik begrijp dat u verwijst naar de context, maar het is niet aan ons om verandering te brengen in die context. Ter illustratie : als een kind uit Afrika wordt geadopteerd door een Europees gezin, denkt men in Afrika ook dat het terug zal komen. We kunnen niemand een andere cultuur opdringen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiatrische thuiszorg

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de psychiatrische thuiszorg.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, de psychiatrische zorg in de thuissituatie is volop in beweging. Wij kregen een nota met het advies van de Vlaamse Gezondheidsraad over psychiatrische zorg voor patiënten in de thuissituatie, waarin men het beleidskader schetst van de noden waar wij in Vlaanderen aan zouden moeten werken. In het advies stelt de raad dat het uitgangspunt de zorgvraag moet zijn en niet de aanwezige diensten en voorzieningen, en hij pleit voor een maximale inbedding en integratie in de structuren.

Ik vraag de minister om de nodige initiatieven te nemen om de inspanningen die momenteel gebeuren te verzilveren en vooral om die op elkaar af te stemmen. De nota pleit voor het samenwerkings-

protocol tussen de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap. De nota pleit er ook voor om dit aan te kaarten op de eerstvolgende interministeriële conferentie over volksgezondheid en om de leemtes in de thuissituatie op te vullen. Ik verwijs hier naar de nood aan dagactiviteitencentra. De nota pleit voor pilootprojecten op korte termijn en om die selectief te subsidiëren. Ten slotte pleit de nota ervoor om na te gaan in welke mate dit in de regelgeving van het SIT past en of er aanpassingen moeten gebeuren.

Deze nota kwam er enkele dagen voor de federale regering een beslissing nam over psychiatrische thuiszorg. Ik verneem dat deze beslissing, waarbij de federale overheid psychiatrische thuiszorg organiseert en koppelt aan beschut wonen, ondertussen wordt uitgevoerd.

In de sector zelf ligt men niet wakker van de oorsprong van de middelen. Belangrijker is dat ze er zijn, en vanuit een gezonde visie en in overleg met elkaar. Daarom komt mijn vraag om uitleg op tijd. De Vlaamse Gemeenschap moet een aantal stappen duidelijk zetten. Ik vind het goed dat er een initiatief wordt genomen voor psychiatrische thuiszorg, maar Vlaanderen had dit initiatief moeten nemen omdat het om thuiszorg en preventie gaat, omdat er in Vlaanderen al projecten waren en vooral omdat wij de centra voor geestelijke gezondheidszorg hebben. Die centra zijn wel tweedelijns, maar in al hun contacten en netwerken zijn ze zo verweven met de eerstelijnszorg dat zij een betere partner zouden zijn dan beschut wonen. De CGG's zijn hervormd, er is een vrij goede regionale spreiding. Beschut wonen hangt heel vaak samen met beslissingen om in de schaduw van de psychiatrische voorzieningen initiatieven op te starten. Die zijn soms niet goed op elkaar afgestemd. Het initiatief is er, en als er middelen zijn moeten we die maximaal benutten en ook mee richting geven.

Werden reeds initiatieven genomen om tot een samenwerkingsakkoord te komen ? Hoe volgt u de ontwikkelingen in de psychiatrische thuiszorg op in Vlaanderen ? Welke stimuli zijn er vanuit Vlaanderen mogelijk ? Ik pleit ervoor om de adviezen van de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen, die recent genomen of in voorbereiding zijn, naast de adviezen van de werkgroep geestelijke gezondheidszorg van de Vlaamse Gezondheidsraad te leggen. Ik merk immers dat wij hier achterop hinken. Zo is er een advies in voorbereiding over de sociale dimensie en sociale zorgen in geestelijke gezondheidszorg, er is een advies in voorbereiding over het operationaliseren van geestelijke gezondheidszorg voor ouderen, personen met verslavingspro-

Van Cleuvenbergen

blemen en gehandicapten met gedragsmoeilijkheden, en een advies over opdrachten van de overlegplatforms.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik wil me aansluiten bij het verzoek van mevrouw Van Cleuvenbergen omdat ik ook van mening ben dat het specifieke aanbod voor deze doelgroep op dit moment ontoereikend is. We kunnen ons moeilijk inbeelden wat het betekent om thuis in directe confrontatie te leven met een psychisch zieke. Dit moet een enorme druk zijn op het gewone gezinsleven. We moeten dan ook het allergrootste belang hechten aan de hulpvraag van patiënt en gezin. De Vlaamse Gemeenschap moet in staat zijn om voor deze doelgroep extra inspanningen te leveren.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, in de beleidsnota 2001 voor geestelijke gezondheidszorg van federaal minister Aelvoet staat het volgende : 'De klemtoon wordt verlegd van psychiatrie naar geïntegreerde geestelijke gezondheidszorg. De historische ontwikkeling van steeds meer nieuwe autonome voorzieningen moet worden omgebogen naar meer functionele samenwerkingsverbanden tussen de bestaande voorzieningen. Zorgvernieuwing beoogt het stimuleren van nieuwe vormen van transmurale samenwerking zoals psychiatrische zorg in de thuissituatie. Een budget van 100 miljoen frank op jaarbasis dat in een eerste fase hoofdzakelijk wordt besteed aan de ondersteuning van psychiatrische zorg in de thuisomgeving in samenwerking met de bestaande samenwerkingsinitiatieven voor thuiszorg, wordt toegevoegd.'

In de federale nota en als gevolg van het overleg dat ik met mevrouw Aelvoet daarover heb gehad, wordt duidelijk verwezen naar de SIT's die bij ons de medische thuiszorg organiseren. Het klopt dat het budget is opgehangen aan het federaal niveau omdat er op dat niveau geen andere manieren zijn dan beschut wonen. In de afspraak staat duidelijk dat dit in nauwe samenwerking met het SIT zal gebeuren. Aan de nota is overleg voorafgegaan, maar dat werd nog niet geformaliseerd in een protocol of samenwerkingsakkoord. Het thema is wel geagendeerd op het interministerieel overleg. Uiteindelijk is het de bedoeling om de federale en de gemeenschapskrachten te bundelen. Concepten van zorgcircuits en netwerken zullen hierbij nuttig zijn.

Als gevolg van de vernietiging door het Arbitragehof van het besluit over de zorgnetwerken in de psychiatrie is het niet meer de federale overheid, maar een samenwerkingsakkoord dat de netwerken kan bepalen.

In de psychiatrie kent het begrip psychiatrische thuiszorg steeds meer succes. Dat is trouwens een internationaal waarneembare dynamiek. Ook in Vlaanderen, vooral in Oost-Vlaanderen, zijn een aantal experimenten bezig. De psychiatrische thuiszorg mag niet worden gezien als een magische formule. Thuiszorg kent zijn grenzen bij alle doelgroepen, maar zeker ook bij de psychiatrische patiënten. Het is nodig dat wetenschappelijk onderzoek deze werkvorm verder uitdiept om kwaliteit en efficiëntie te ondersteunen en de toewijzers van de thuiszorg in te dekken. Ik verwijs naar een incident dat vorig jaar in Groot-Brittannië plaatsvond. Een maatschappelijk assistente liet het leven naar aanleiding van een bezoek aan een psychiatrisch patiënt die thuis werd verzorgd. Daar werd de vraag gesteld wie bepaalt of zo'n patiënt kan thuisblijven. Thuiszorg kent dus zijn grenzen.

Thuiszorg is in de eerste plaats de zorg van de nulde en de eerste lijn, van de mantelzorg en van de familie. Er zijn natuurlijk patiënten die gespecialiseerde thuiszorg nodig hebben en die zich aan zorgsystemen onttrekken omwille van hun ziektebeeld of andere factoren. Dit laatste is maatschappelijk een belangrijk en groeiend probleem. In die zin hebben we met psychiatrische thuiszorg een instrument om hulp te verlenen aan mensen die nu uit de boot vallen en om steun te bieden aan de familie en de mantelzorg die noodgedwongen en in moeilijke omstandigheden psychiatrische patiënten opvangt. Vlaanderen kent nog steeds de 700 jaar oude variant van de psychiatrische gezinsverpleging. Daarin is een verregaande expertise ontwikkeld over psychiatrische thuiszorg, ondersteund door het OPZ Geel. In het kader van een beter bestuurlijk beleid is het OPZ bezig aan een herformulering van zijn kernopdrachten. Een van die kernopdrachten is om de psychiatrische thuiszorg mee inhoudelijk te ondersteunen en te begeleiden, gezien de knowhow die het terzake heeft.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, u legt terecht de link naar de SIT's en naar de gewone thuiszorgprojecten. Het zou al te gek zijn een volledig nieuw circuit uit te bouwen.

Van Cleuvenbergen

U moet dit signaal benadrukken omdat men de federale projecten vooral linkt aan de klassieke sectoren die met psychiatrie bezig zijn zoals beschut wonen, ziekenhuizen en centra voor geestelijke gezondheidszorg. Men vergeet te vaak de rol van de centra voor algemeen welzijnswerk en van de OCMW's. Het is zinvol om vanuit Vlaanderen naar die diensten initiatieven te nemen opdat zij hun aanbod kenbaar kunnen maken. Het is ook belangrijk dat u de werking van de overlegplatforms opvolgt, om te vermijden dat er een wildgroei aan initiatieven komt. Dat moet vooral regionaal goed gespreid zijn. Geel kan wel goed werken, maar de rest van Vlaanderen is op dat gebied zwak.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de tewerkstelling van personen met een handicap

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de tewerkstelling van personen met een handicap.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, op de ministerraad van 23 maart werd beslist om de tewerkstelling van personen met een handicap over te hevelen van de administratie Welzijn naar de administratie Economie, Werkgelegenheid en Toerisme.

Ik schrok daarvan, want u bent bevoegd voor het gehandicaptenbeleid. Tewerkstelling van personen met een handicap in het regulier circuit, soms met een extra omkadering en ondersteuning, zou een van uw aandachtspunten moeten zijn. Ook in deze hoogconjunctuur blijft dit een probleem. De vrije tribune in de FET van enkele weken geleden wijst op de onterechte discriminaties waarmee mensen met een handicap te maken krijgen die in het regulier circuit willen werken en over de nodige capaciteiten beschikken.

Het Vlaams Fonds werd opgericht om de rechten van mensen met een handicap te verdedigen. Dit kan gaan om rechten op zorg, rechten op hulpmiddelen en rechten op extra omkadering in de arbeidsbemiddeling. Het Vlaams Fonds biedt ondersteuning, een gespecialiseerde oriëntering, specifieke opleidingstrajecten en acties naar mogelijke werknemers aan. Deze maatregel werd enkele jaren geleden genomen en kent nogal wat succes. Daarenboven zijn er ondersteunende materiële mogelijkheden om de werkplaats aan te passen en financiële middelen om aanpassingen en rendementsverlies te compenseren door inschakelingspremies en het befaamde CAO 26.

Volgens de nota van minister Sauwens betreft de overheveling beroepsopleidingen, omscholing en bijscholing van mindervaliden en subsidiëring van tewerkstellingsmaatregelen voor personen met een handicap. Volgens de verklaring van minister Sauwens bij de toelichting over de homogene bevoegdheidspakketten heeft de Vlaamse regering geoordeeld dat de tewerkstelling van personen met een handicap beter bij Economie terecht kan. Ik heb daar vragen bij. Bij zo'n belangrijke beslissing zou men toch de betrokken partijen moeten raadplegen. Volgens mijn informatie was het Vlaams Fonds tot gisteren niet op de hoogte. Straks wordt wel een afvaardiging van de sector op uw kabinet verwacht. Dat is geen raadpleging van mensen met ervaring.

De Vlaamse Welzijnsraad en de beheerraad van het Huis voor Gelijke Kansen, een raad die u hebt opgericht om advies te geven over deze problematiek, zijn hierover ook niet ingelicht. Daar het gaat over tewerkstelling vind ik dat ook de SERV een advies had mogen geven.

Dit alles schept onvrede en onzekerheid bij de mensen die in de sector werken en bij de personen met een handicap en hun families. Zij hebben een specifieke begeleiding nodig die nu op kruissnelheid leek te komen. De ouderen die in de sector actief zijn, verwijzen nu naar 10 jaar geleden, toen de spanningen tussen het Rijksfonds en het Fonds 81 continu leidden tot een demotivering en een jarenlang non-beleid. Pas toen Vlaanderen dit overnam verbeterde het. Waarschijnlijk is daarom toen de doordachte keuze gemaakt om dit niet meer bij Werkgelegenheid, maar bij Welzijn in te delen.

In haar nota Maatschappelijk Gedragen Beleidsopaties bestempelde het Vlaams Fonds een aantal jaren geleden samspraak, subsidiariteit, goede organisatie, termijndenken en aandacht voor arbeid van personen met een handicap als kwaliteit.

Van Cleuvenbergen

Dit was nieuw. Pas in de jaren 1996 en 1997 werden de eerste initiatieven op dit vlak genomen. Bij de begrotingsbesprekingen met het Vlaams Fonds in deze commissie bouwde de heer Bursens voort op de initiatieven van zijn diensten. Hetzelfde geldt voor de heer Foubert, waarmee we onlangs hebben gesproken. Ze waren allebei van mening dat het in hun sector de goede kant op ging. De eerste resultaten werden zichtbaar, en er was heel wat know-how opgebouwd.

In deze tijden van hoogconjunctuur moeten we alle hens aan dek roepen om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk achtergestelde mensen aan het werk geraken. Mijns inziens moet er geen energie worden gestoken in een reorganisatie van de diensten. Zo'n reorganisatie zal wellicht demotiverend werken voor geëngageerd personeel, en mensen met een handicap niet meer kansen op werk bieden. Ik vrees dat deze mensen als doelgroep in economisch opzicht zullen verdwijnen.

Het is een open vraag of deze regelgeving de transparantie van de bevoegdheden wel ten goede zal komen. De nota van de Vlaamse regering vermeldt dat op het vlak van beroepsopleidingen van de VDAB en de integratie van mindervaliden in beroepsopleidingen, omscholing en bijscholing, in adequate interfaces moet worden voorzien met de departementen Onderwijs en Vorming en Welzijn en Gezondheid. Dat wil zeggen dat er naast de drie bevoegde federale ministers, in Vlaanderen ook nog eens drie ministers bevoegd zullen zijn voor het beleid inzake personen met een handicap. Dat is wat van het goede te veel.

Klopt het dat de tewerkstelling van personen met een handicap wordt overgeheveld naar de administratie Economie, Werkgelegenheid en Toerisme? Wordt minister Landuyt bevoegd voor deze doelgroep en de bestaande voorzieningen? Of wordt minister Vogels nu ook bevoegd voor de VDAB en de lokale werkwinkels? Welke aspecten van de begeleiding naar de arbeidsmarkt blijven in handen van Welzijn?

Welke zaken zullen blijven gebeuren via het Vlaams Fonds en welke niet? Wat zal er gebeuren met sociale en beschutte tewerkstelling, arbeidszorg en werkplaatsen in het kader van psychiatrische hulpverlening? Zullen de budgetten en het personeel van het Vlaams Fonds worden overgeheveld naar het departement Economie? Zullen de budgetten en het personeel van de bestaande voorzieningen voortaan worden behandeld als een deel

van het departement Economie? Blijven de social-profitakkoorden nog wel van toepassing? Hoe zal de uitvoering verlopen van het kwaliteitsdecreet, dat van toepassing is op de welzijns- en gezondheidssectoren?

Werden de doelgroep, het Vlaams Fonds en de organisaties die zich bezighouden met de tewerkstelling van personen met een handicap betrokken bij deze beslissing? Hoe luidden hun adviezen? Werden de sociale partners hierbij betrokken? Welke motivatie ligt aan de basis van deze onverwachte beslissing?

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, volgens mij legt mevrouw Van Cleuvenbergen teveel nadruk op formele elementen.

Ik ben altijd een pleitbezorger geweest van één departement dat alle belangen van personen met een handicap behartigt, maar ik denk daarbij vooral aan een plaats waar men het enige echte dossier van een persoon met een handicap beheert. Op deze plaats moet de indicatiestelling gebeuren en de instroom naar de diverse sociale voorzieningen – het hele spectrum aan diensten en tegemoetkomingen die ter beschikking staan van personen met een handicap. Tegelijkertijd moet op deze plaats de deur worden opengezet voor de uitstroom.

Emancipatorisch gezien is het niet verkeerd om mensen die op de arbeidsmarkt terechtkunnen, ook in dat departement te laten instappen. Dat is in overeenstemming met het inclusief denken, de trend van de afgelopen jaren. Waarom zou een reguliere werkplek niet de belangen kunnen behartigen van al haar werknemers, ook van degenen met een handicap? Ik ben het dus niet eens met de redenering van mevrouw Van Cleuvenbergen. In deze aangelegenheid lijkt de formele kant van de zaak mij van ondergeschikt belang.

De voorzitter : De heer Helsen heeft het woord.

De heer Koen Helsen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we moeten de zaak inderdaad positief bekijken. De CAO 26 en de inschakelingspremie zijn goede initiatieven om mensen met een handicap te werk te stellen. Mevrouw de minister, misschien kunt u ons cijfers geven over het effect van deze maatregelen?

Een en ander betreft de integratie van personen met een handicap in de arbeidsmarkt. Daarom lijkt

Helsen

de beslissing van de Vlaamse regering mij niet onlogisch. Men vertrekt vanuit het werkmilieu en de reguliere economie en probeert ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk mensen met een handicap terecht kunnen op de arbeidsmarkt. Die werkwijze lijkt mij evident. Alle veranderingen zijn natuurlijk moeilijk, maar we moeten deze stap durven zetten en nagaan wat de beste manier is om personen met een handicap aan werk te helpen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, collega's, deze overheveling maakt deel uit van het plan voor een beter bestuurlijk beleid, waarmee een begin werd gemaakt met de beslissing van de regering van 17 november 2000 om de Vlaamse administratie te hervormen in 13 homogene beleidsdomeinen. Dit is een verdere modernisering van de administratie, die een einde moet maken aan een aantal huidige inconsequenties. Het is de bedoeling van de regering om een een-op-eenverhouding tussen ministers en departementen tot stand te brengen, en beleidsdomeinen die logisch bij elkaar horen, samen te brengen in één departement.

Een van de dertien bevoegdheidsdomeinen is Welzijn en Gezondheid. In de toekomst zullen deze aangelegenheden dus altijd bij één minister terecht komen. Toestanden zoals met de administratie Leefmilieu en Infrastructuur, waarvoor maar liefst vier ministers bevoegd zijn, zullen niet meer kunnen. Ministers en administratie zullen daardoor beter samenwerken. De beslissing om dertien bevoegdheidsdomeinen tot stand te brengen was fundamenteel. Vanaf de volgende regeerperiode zal er één departement zijn voor Welzijn en Gezondheid. Als de regeringsbevoegdheden worden verdeeld, zal een minister moeten kiezen voor een volledig departement.

De bijzondere commissarissen die deze hervorming voorbereiden hebben als opdracht een rapport te maken over de precieze inhoud van de 13 bevoegdheidsdomeinen. Op 19 januari 2001 werden de leidende ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap en de VOI's verzocht hun mening te geven over de bevoegdheidsdomeinen. Vanuit de administratie Gezondheid kwam bijvoorbeeld de bedenking dat het erg onlogisch is dat het UZ Gent momenteel bij het departement Onderwijs is ondergebracht. In de beslissing van 23 maart werd het UZ Gent daarom overgeheveld naar de administratie Gezondheid. Men heeft dus de 13 domeinen uitgezuiverd en een aantal zaken overgeheveld

om een goed beleid te kunnen voeren. Het plan om de tewerkstelling van personen met een handicap onder te brengen bij de toekomstige administratie Economie, Arbeid en Toerisme maakt deel uit van dit proces.

Uiteraard komt deze maatregel niet uit de lucht vallen. Al tien jaar wordt gediscussieerd over de vraag of de tewerkstelling van personen met een handicap niet thuishoort bij de administratie Arbeid, die uiteindelijk verantwoordelijk is voor de tewerkstelling van alle Vlamingen, ook de lagere scholen, de allochtonen en de personen met een handicap. Daarbij werd meermaals opgemerkt, ook in teksten die door het Vlaams Parlement werden goedgekeurd, dat het Vlaams Fonds eigenlijk maar een beperkt deel van de arbeidsgehandicapten bereikt. Enkel de personen die naar de mening van een multidisciplinair team in aanmerking komen voor tewerkstelling, worden in die richting begeleid. Dit team houdt zich echter in de eerste plaats bezig met zorg, en niet met tewerkstelling. De geselecteerde personen kunnen dan aan de slag in de arbeidsplaatsen via het Vlaams Fonds.

Tijdens de debatten in het Vlaams Parlement is duidelijk gebleken dat er een aantal arbeidsgehandicapten zijn die niet worden begeleid door het Vlaams Fonds. Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft trouwens onlangs nog gevraagd om overleg met de commissie voor Werkgelegenheid over de sociale werkplaatsen. In het Vlaams Parlement werden al verschillende resoluties goedgekeurd met de vraag om een gemeenschappelijk beleid voor sociale en beschutte werkplaatsen tot stand te brengen. We hebben ook ingespeeld op de platformtekst van de SERV waarin een langetermijnvisie voor Vlaanderen wordt uiteengezet. In deze tekst werd duidelijk gepleit voor een integratie van personen met een handicap in de arbeidsmarkt.

Een bijkomend argument is dat op Europees vlak de tewerkstelling van personen met een handicap binnen Arbeid en Tewerkstelling wordt georganiseerd. Ik verwijs naar de Europese fondsen die in middelen voorzien voor de tewerkstelling van personen met een handicap. Op dit moment is het zeer ingewikkeld om die fondsen binnen het Vlaams Fonds aan te wenden. Er zijn problemen over de controle. Ik verwijs ook naar de Vesoc-overeenkomsten waar maatregelen voor personen met een handicap werden genomen, maar niet alleen voor een handicap volgens de definitie van het Vlaams Fonds. Deze beslissing valt niet zomaar uit de lucht, ze bouwt verder op een intellectuele logica waar zowel dit parlement als de SERV als de Federatie van Beschutte Werkplaatsen al verschillende

Vogels

keren voor hebben gepleit. Het is de bedoeling om binnen Arbeid en Tewerkstelling de knowhow die is opgebouwd in het Vlaams Fonds verder uit te bouwen.

De beslissing is op 23 maart genomen. Als we aan iedereen moeten vragen wat men daarover denkt, dan wordt er nooit beslist. Op een bepaald moment moeten we onze verantwoordelijkheid politiek onderbouwen en nemen en dan moeten we het debat aangaan met de betrokkenen. Ik heb gisteren het bureau van het Vlaams Fonds ontvangen om te praten over de manier waarop we een en ander de komende jaren zullen aanpakken. Vanavond ontvang ik de koepels van de beschutte werkplaatsen en de mensen die bezig zijn met de opleiding van personen met een handicap. De afspraak is dat tewerkstelling mijn bevoegdheid blijft tot het einde van de legislatuur en dat minister Van Mechelen een gesprek organiseert waarbij aan de betrokkenen wordt gevraagd een stappenplan te ontwikkelen over hoe die overdracht het beste gebeurt in volle samspraak met het Vlaams Fonds, de beschutte werkplaatsen en alle betrokkenen.

Het is te vroeg om te antwoorden op uw vragen over de overdracht van personeel. Ik besef heel goed dat ik daar geen jaren mee kan wachten. Elke verandering creëert onrust. Daarom heeft de regering beslist om voor 30 juni duidelijkheid te geven aan het personeel over de verschillende stappen en de grote lijnen van de reorganisatie van heel die Vlaamse administratie. Een aantal ambtenaren van het Vlaams Fonds zal waarschijnlijk verhuizen naar Tewerkstelling en Arbeid, naar een aparte IVA of EVA, of naar de VDAB. Dat is nog niet uitgeklaard. De rijks-MPI's en de kinderdagverblijven in het Brusselse komen naar Welzijn en Gezondheid. Tussen nu en juni zal hard moeten worden gewerkt om het stappenplan en de overgang op een vlotte manier te organiseren.

Ik ben blij dat mevrouw Janssens en de heer Helzen ook de andere kant hebben belicht, de bekommernis om een meer geïntegreerd en logischer beleid te voeren. Veranderen is niet altijd gemakkelijk, maar is wel nodig.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik oordeel niet over de inhoud. Ik weet al-

leen dat de sectoren en de doelgroep zelf moeten worden beoogd. Als de personen met een handicap de invalshoek zijn, dan hadden ze daar wel bij betrokken kunnen worden.

Als u zegt dat het Vlaams Fonds bij een en ander betrokken was, dan was dat gebaseerd op de nota van minister Sauwens van oktober 2000, die werd toegelicht in de commissie voor Binnenlandse Zaken. In deze nota was tewerkstelling van personen met een handicap nog steeds bij Gelijke Kansen ingedeeld.

Minister Mieke Vogels : Dat was de startnota. Dan zijn er de 13 bevoegdheidsdomeinen. Welzijn en Gezondheid hoort daarbij. In de volgende stap werden de verschillende verantwoordelijken van VOI's en administraties constant betrokken en gehoord. Dat debat werd op 23 maart beëindigd. Een leidend ambtenaar van een VOI staat niet graag een deel van zijn bevoegdheid af, dat is logisch.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Het parlement kon dit debat via het web volgen, maar moest terugvallen op bestaande nota's. Vorige week is voor het eerst iets veranderd op het web. Daar stond nog steeds de oude nota.

Deze morgen hoorde ik minister Sauwens in het kader van de hervorming van Buitenlandse Handel zeggen dat alles operationeel zal zijn tegen 1 januari 2003. U zegt dat dit voor de volgende regering is. Minister Sauwens heeft in de commissie voor Binnenlandse Zaken gezegd dat er pas bij de volgende regering andere ministers zullen zijn. De administratie zal vlugger in orde zijn.

De VDAB werkt ook voor mensen met een handicap. Gelukkig moet niet iedereen via het Vlaams Fonds gaan. Het Vlaams Fonds heeft de opdracht om mensen met specifieke zorgvragen te helpen. De VDAB heeft haar opdracht de jongste jaren op een lager pitje gezet omdat zij de multidisciplinariteit, de oriëntering en de specifieke opleiding niet kon geven. Mevrouw de minister, u moet bij een dergelijke zware verandering rekening houden met de sector en met de praktijk. De mensen met een handicap moeten er beter van worden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Roland Van Goethem tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het invoeren van quota voor de tewerkstelling van migranten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Goethem tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over het invoeren van quota voor de tewerkstelling van migranten.

De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb vragen bij de quota-instelling en hoe u die wilt realiseren. Als we spreken over quota, dan spreken we over rekenkunde. Op dit ogenblik zijn er 10 procent allochtonen in Vlaanderen. Hoe wilt u dit territoriaal invullen ? In Antwerpen zijn er veel meer dan in de Westhoek. Als u een afdwingbare en meetbare maatregel wilt treffen, dan zal Antwerpen geen probleem hebben om daaraan te voldoen. Men zal zelfs onder die 10 procent zitten. In de Westhoek zal men wel een probleem hebben.

Afdwingbare en meetbare maatregelen houden een vorm van controle in. Voor de bedrijven zal er een aangifteplicht moeten komen. Dat kan eventueel opgelost worden via de sociale balans die nu reeds in bedrijven bestaat. Het is weer een supplementaire administratieve verplichting voor de bedrijven die al onder een hoop administratie worden begraven.

Ik vraag me ook af of u wel rekening houdt met het bedrijfsleven zelf. We kunnen niet stellen dat Vlaanderen één soort bedrijven heeft. Bedrijven ontwikkelen hun eigen specificiteit. Ze hebben ook gekwalificeerd personeel nodig. Ik vraag me af hoe u die evenredigheid zult afdwingen als men reeds boven de quota zit. Er zijn nogal wat Chinese restaurants die uitsluitend met Chinees personeel werken. Als u een evenredige participatie wilt invoeren, wil dat zeggen dat dat restaurant Chinees personeel aan de deur moet zetten om Vlamingen aan te werven.

Ik denk dat u ook het probleem van de kwalificatie onderschat. Een accountantskantoor met 50 werknemers zal ook aan zijn percent moeten komen. Hoe zal dat lukken als men niet het nodige gekwalificeerd personeel heeft ? Moet men dan extra banen creëren om aan het percentage tegemoet te komen ? Een bedrijf uit het Vilvoordse gaat er prat op dat 45 procent van zijn personeel uit allochto-

nen bestaat. Dat is dan weer omgekeerd evenredig met wat u verlangt. Moet men dat dan afbouwen en meer Vlamingen aanwerven ? Dat zijn vragen die niet zo eenvoudig op te lossen zijn. Hoe wilt u vermijden dat Vlaamse sollicitanten worden gediscrimineerd bij aanwervingen ? Ze zullen dan op een bepaald ogenblik moeten kiezen tussen twee evenwaardige kandidaten, en om te voldoen aan het quotum zullen ze de Vlamingen moeten discrimineren. Aan welke maatregelen denkt u concreet om dit afdwingbaar te maken ? Zal dit de vorm aannemen van een ontwerp van decreet ?

Nog een probleem is de deelname van migranten aan IBO-opleidingen en VDAB-opleidingen in het algemeen. Mevrouw de minister, u stelt dat migranten een groot aandeel uitmaken van het totale aantal werklozen. Dat klopt : naar verhouding ligt hun werkloosheidsgraad veel hoger dan bij Vlamingen. Het percentage aan migranten die deelnemen aan IBO-opleidingen en de opleidingen die de VDAB aanbiedt ligt echter betrekkelijk laag in vergelijking met de Vlamingen. Als u dan toch bezig bent met studies, ware het dan niet nuttig een studie te laten uitvoeren naar de werkbereidheid van uw doelgroep ?

De afdwingbare maatregelen en de aangifteplicht betekenen min of meer een stok achter de deur : bedrijven die niet zouden voldoen aan de criteria lopen kans een of andere sanctie opgelegd te krijgen. Net als de Hoge Raad voor Werkgelegenheid vraag ik me dan echter af hoe een werkgelegenheidsbeleid zinvol kan zijn als er geen sancties kunnen worden opgelegd. De raad trekt dus de geloofwaardigheid hiervan in twijfel. Als allochtone werklozen geen gevolg geven aan uw maatregelen, kunnen hen dan sancties te wachten staan ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Ik moet de heer Van Goethem enigszins teleurstellen, want zijn vraag steunt immers op een foutieve lezing van mijn persmededeling van 13 maart 2001. Hij citeert uit die mededeling, maar vergeet de voornaamste woorden.

Ik heb de mededeling gedaan naar aanleiding van een studie van professor Martens. Daarin werd geponeerd dat de overheid niet te hoog van de toren moet blazen tegenover de privé-sector als het gaat over de tewerkstelling van migranten. Als men immers bekijkt hoeveel allochtonen tewerkgesteld zijn in de administratie scoort die overheid minder goed dan de privé-sector.

Vogels

In mijn mededeling zei ik dat ik de Interdepartementale Commissie Etnisch-Culturele Minderheden, die binnen mijn bevoegdheid als coördinerend minister voor het minderhedenbeleid valt, zou bijeenroepen om een plan uit te werken om meer allochtonen tewerk te stellen bij de overheid. Mijnheer Van Goethem, de zinsnede 'bij de overheid' hebt u blijkbaar over het hoofd gezien.

Ik heb inderdaad gezegd dat dit plan verder moet gaan dan vage intenties, en afdwingbare en meetbare doelstellingen moet vooropstellen. Ik verwijs in dat verband naar Kind en Gezin, een eigen administratie die terzake veel inspanningen doet. Dat is belangrijk. In de preventieve gezondheidszorg willen we blijvend 95 percent van de jonge ouders en kinderen bereiken. Steeds meer gaat het over ouders en kinderen van allochtone origine. Het is dus erg belangrijk dat er binnen de administratie van Kind en Gezin verpleegkundigen of anderen van allochtone origine worden tewerkgesteld, die een band kunnen leggen met deze nieuwkomers in ons land. Kind en Gezin voert een zeer actief beleid en slaagt erin om 5 percent – 59 van de 1.180 – werknemers van allochtone origine tewerk te stellen. De instelling doet dat door zichzelf min of meer een quotum op te leggen en programma's uit te werken, dus door enigszins aan positieve actie te doen.

Wat de overheid betreft is er zeker geen discriminatie ten opzichte van Vlamingen : er is sprake van heel rigide tewerkstellingsvoorwaarden, niet alleen inzake nationaliteit, maar ook inzake diplomaver-eisten, examens en dergelijke. Het is dus nodig allochtonen op een zeker niveau binnen te krijgen en in hen te investeren : men moet hen de mogelijkheid geven om tijdens het werk diploma's te behalen en aan de diplomaver-eisten te voldoen zodat ze kunnen doorstromen. Zo zijn er bij Kind en Gezin een aantal kinderverzorgsters binnengekomen die nu een opleiding sociale verpleegkunde volgen.

Mijn antwoord kan zich daartoe beperken. Ik ben geen minister van Arbeid en Tewerkstelling, ook niet in de nieuwe verdeling : ik ben minister van Gezin en Welzijn. In die hoedanigheid ben ik verantwoordelijk voor het coördineren van het minderhedenbeleid binnen de Vlaamse regering en de administratie.

Wat de tewerkstelling van migranten in de privé-sector betreft, verwijs ik naar akkoorden die werden gesloten binnen het Vesoc, het overleg tussen de sociale partners en de overheid. Daar werd uitdrukkelijk gezegd dat quota niet haalbaar zijn. Op dat vlak zal ik daar zeker niet tegen ingaan. Ik verwijs ook naar initiatieven van het Vlaams Economisch Verbond (VEV) en het Verbond van Kristelijke Werkgevers (VKW) om bedrijven op te roepen allochtonen gelijk te behandelen en hen tewerk te stellen.

Dan was er het incident met de interimbureaus, waarop minister Landuyt terecht heel scherp heeft gereageerd. Dit behoort echter niet tot mijn bevoegdheid, noch is het mijn ambitie daarmee bezig te zijn. Wel is het mijn ambitie om binnen de Vlaamse administratie te komen tot quota en stappen om meer allochtonen tewerk te stellen, zodat de Vlaamse overheid een voorbeeldfunctie kan vervullen.

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. De tewerkstelling behoort inderdaad tot de bevoegdheid van minister Landuyt. U vernoemde een interimbedrijf waar ook de minister het over had. Dat was een van de bedrijven die dit fameuze charter tegen racisme heeft ondertekend. Dat lijkt me toch wel tegenstrijdig.

Als u het niet hebt over afdwingbare quota heb ik daar helemaal geen probleem mee. U zegt dat binnen de administratie aan allochtonen de mogelijkheid moet worden geboden om zich verder te ontwikkelen. Dat mag voor mijn part, op voorwaarde dat dit systeem ook toegankelijk is voor Vlamingen, zodat ze van dezelfde faciliteiten gebruik kunnen maken. Is dat niet zo, dan heb ik daar wel een probleem mee.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.43 uur.*